

大成 DENTONS

Koronawirus, czyli kontraktowy efekt domina

Webinarium

25 marca 2020 r., godz. 9:30-12:00

Aktualizacja prezentacji: 27 marca

Agenda

9:30 Zdarzenia związane z koronawirusem jako zdarzenia nadzwyczajne i źródła siły wyższej

10:30 Wpływ zdarzeń nadzwyczajnych na prawa i obowiązki pracownicze

9:50 Skutki epidemii koronawirusa a prawa i obowiązki stron umowy

10:55 Wsparcie państwa i podatkowe instrumenty walki z kryzysem

10:10 Praktyczne aspekty odpowiedzialności kontraktowej w kontekście epidemii koronawirusa

11:40 Q&A

**1. Zdarzenia związane
z koronawirusem jako zdarzenia
nadzwyczajne i źródła siły wyższej**

Kontraktowy efekt domina

Kłęski żywiołowe
Epidemie
Konflikty zbrojne

Wieloletnie umowy
Dostawy łańcuchowe
Procesy produkcyjne

PROBLEM
Z WYKONANIEM
UMOWY

<https://www.pexels.com/pl-pl/zdjecie/278939/>

Wszystkie kategorie umów wymagają analizy w nowej sytuacji

<https://pixabay.com/pl/photos/metalowy-lańcuch-lańcuch-rusty-4736603/>

Wszystkie branże i sektory gospodarki są dotknięte skutkami COVID

https://en.wikipedia.org/wiki/Market_trend

Nieruchomości

Transport

Sektor FMCG

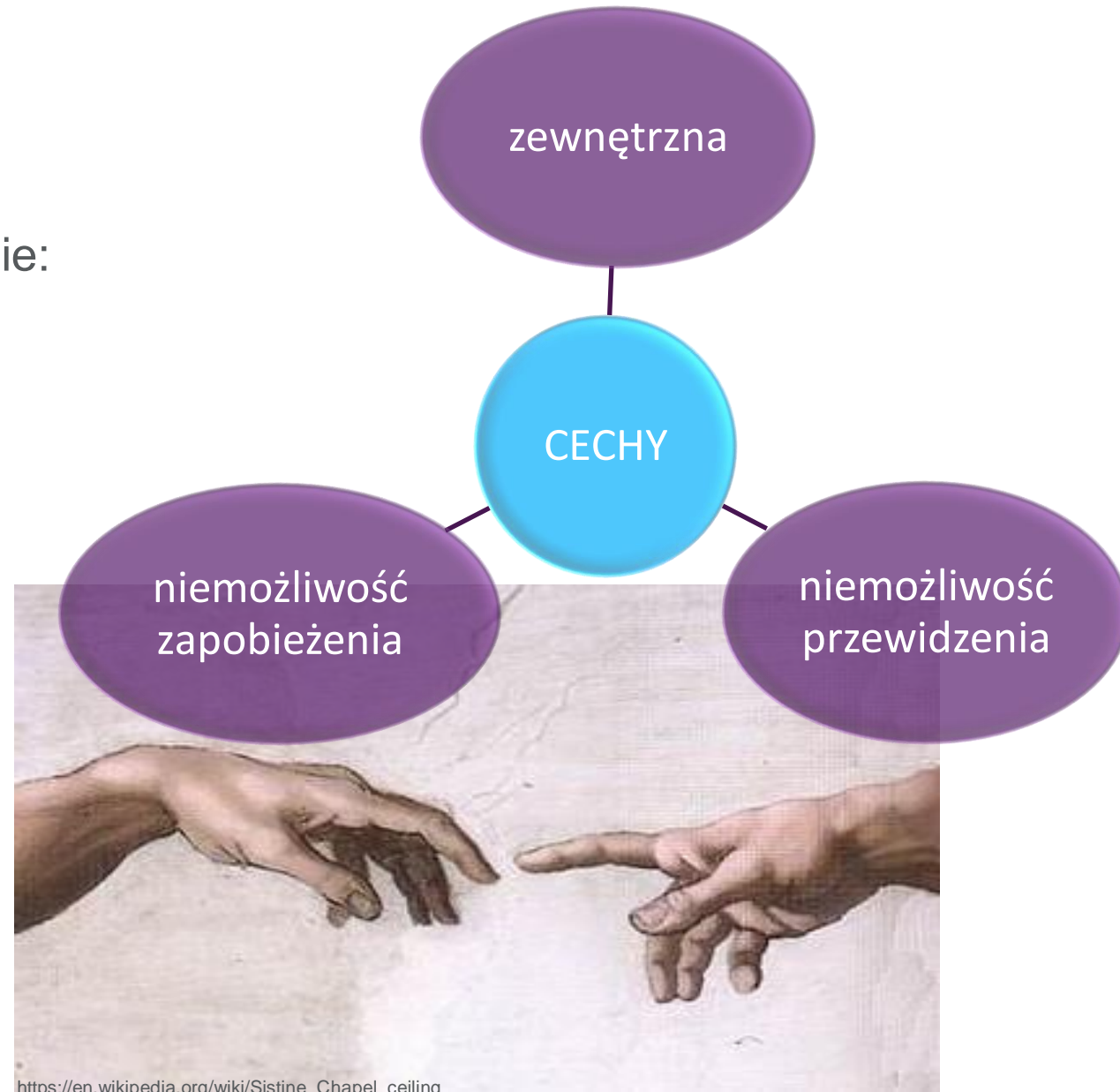
Motoryzacja
i przemysł ciężki

Ubezpieczyciele

Roboty
budowlane

Siła wyższa – *Act of God*

- Brak kodeksowej definicji
- Definicja ukształtowana w orzecznictwie i doktrynie:
  - Klęski żywiołowe: powodzie, pożary, trzęsienia ziemi
  - Akty terroryzmu i konflikty zbrojne
  - Akty władzy i administracji
  - Zakłócenia: w zaopatrzeniu, dostawie energii, systemie transportowym
  - Awarie systemów bankowych
  - Epidemie

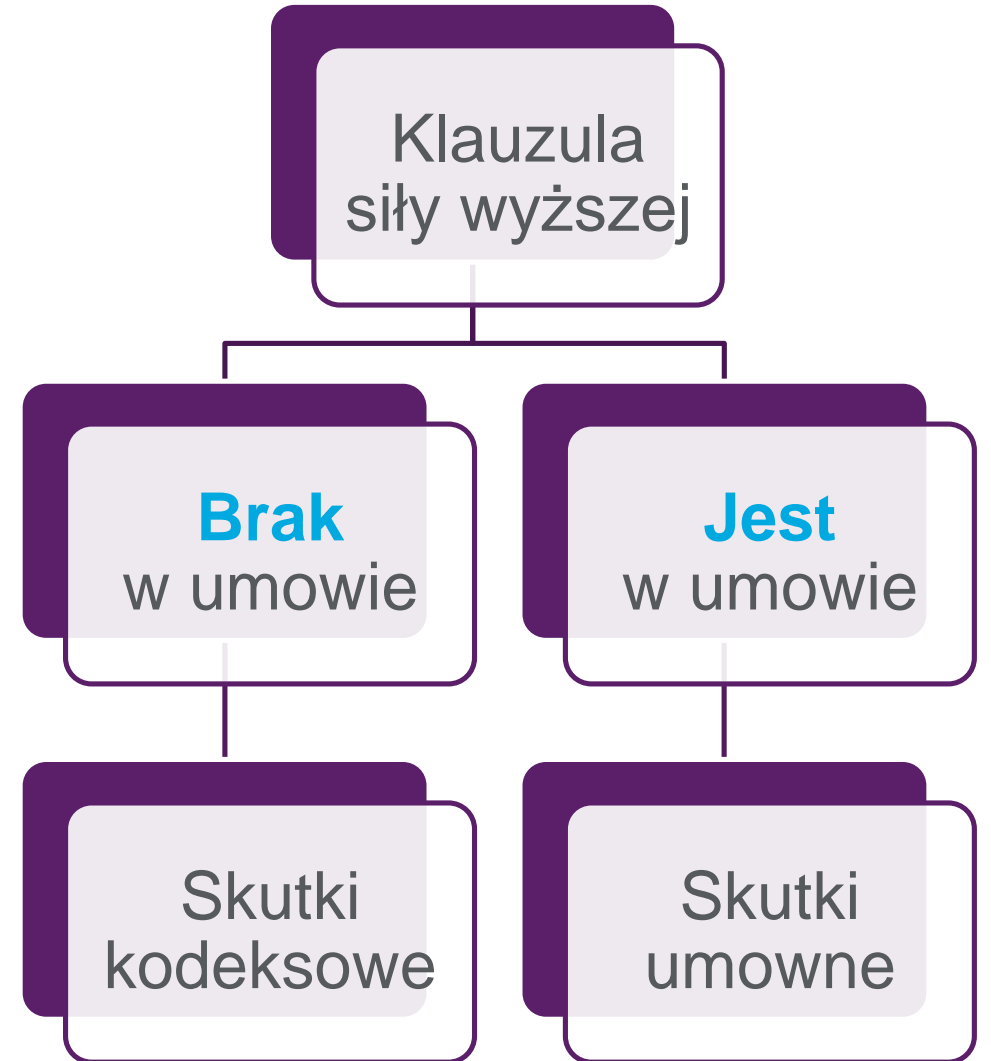

https://en.wikipedia.org/wiki/Sistine_Chapel_ceiling

Kiedy można się powołać na siłę wyższą i z jakim skutkiem?

**UWAGA: NIE PROWADZI
DO AUTOMATYCZNEGO
ROZWIĄZANIA UMOWY**

**CEL: UCHYLENIE
ODPOWIEDZIALNOŚCI**

Skutki klauzuli siły wyższej

Renegocjacja umowy, w zakresie sposobu wykonania i wynagrodzenia

Wygaśnięcie umowy

PRZYKŁADOWE
SKUTKI

Przedłużenie terminu wykonania umowy

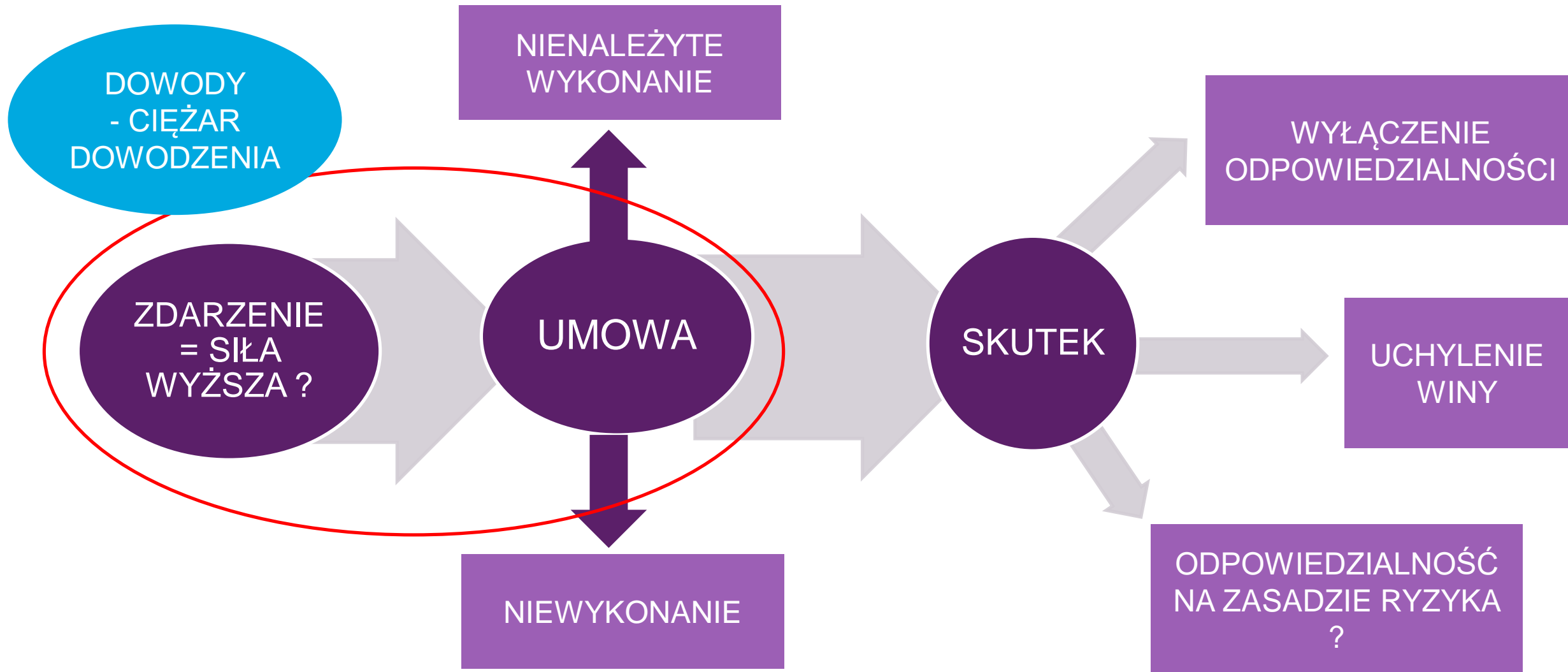
Zawieszenie wykonania umowy

UWAGA: PROCEDURY UMOWNE !!

<https://www.abbeycleaning.com/blog/how-to-get-coffee-stains-out-of-office-carpet/>

Brak klauzuli w umowie: mechanizm kodeksowy

Klauzula siły wyższej w praktyce

- Reakcje rynku
- Tzw. świadectwa siły wyższej Chińskiej Rady Promocji Handlu Zagranicznego:
  - podstawa do zwolnienia od odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania
  - kary umowne

Global shipping has been hit by the coronavirus. goods are getting stranded

Auto parts maker Huzhou Huida Machinery Manufacturing faces delays on deliveries to clients in Africa because local governments back home extended the official Lunar New Year holiday to at least Feb. 9, from the originally planned end date of Jan. 30.

With the lack of deliveries handicapping operations at client facilities, Huida could be asked to pay about 30 million yuan (\$4.3 million) in damages. The company successfully applied for a force majeure certificate from the trade council, and the parts maker will negotiate smaller remuneration with client companies.

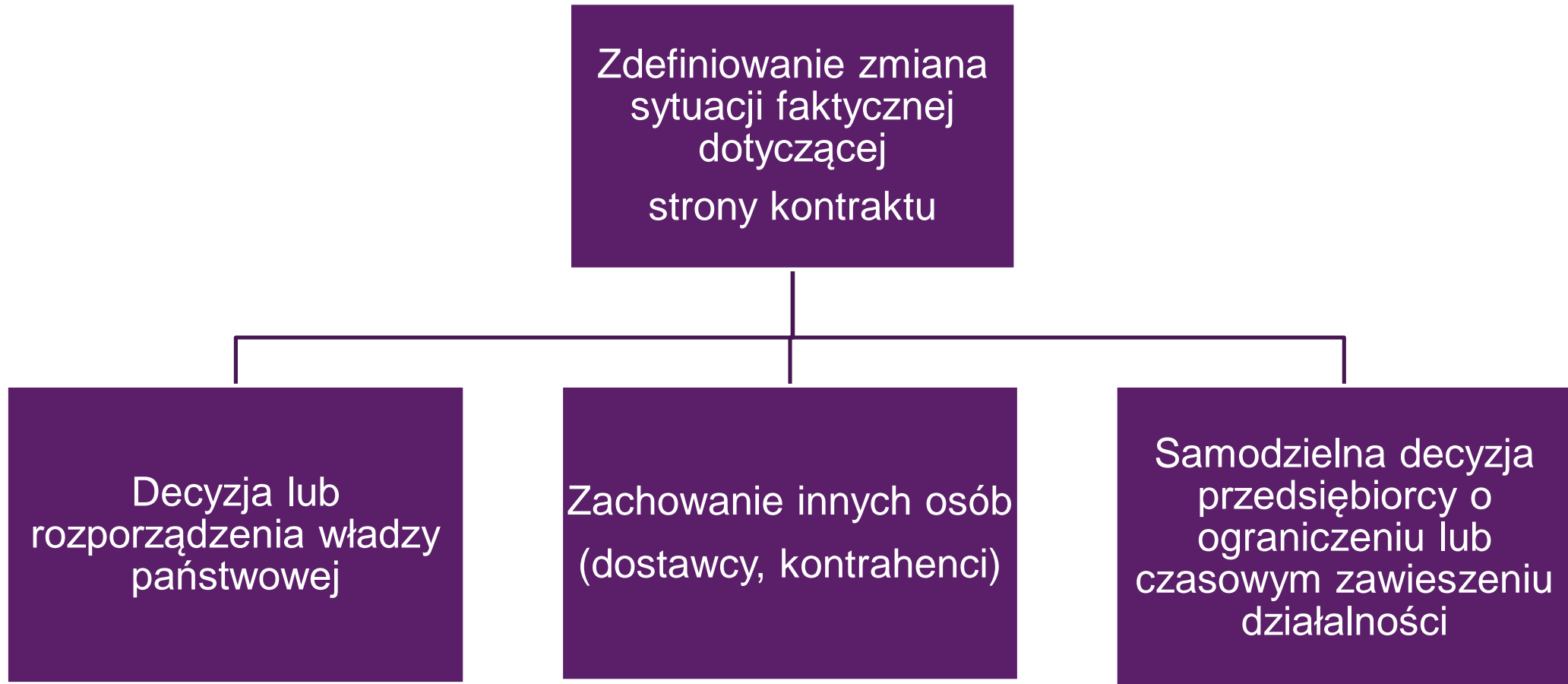
FINANCIAL TIMES
India solar groups weigh force majeure to cope with coronavirus
Supplier shutdowns in China bring risk of fines and penalties for missed deadlines

Polski model: Ustawa o Tarczy Antykryzysowej i projekt nowelizacji z 24/03/2020

- Brak definicji siły wyższej → umowa lub KC
- Przykłady projektowanych „**regulacji branżowych**” (warunek: związek z COVID-19):
  - Turystyka/hotelarstwo: zwrot wpłat na TFG
  - Przewoźnicy: wyłączenie odpowiedzialności za brak możliwości przewozu
  - Najemcy w sklepach wielkopowierzchniowych: redukcja czynszu
- Przykłady projektowanych „**generalnych regulacji**” (warunek: związek z COVID-19):
  - Zawieszenie biegu terminów prawa materialnego i procesowego (cywilnego, administracyjnego – Projekt Ustawy)

2. Skutki epidemii koronawirusa a prawa i obowiązki stron umowy

Obowiązki kontraktowe przedsiębiorcy

Rodzaje zdarzeń mogących powodować nadzwyczajną zmianę stosunków w sytuacji koronawirusa

- ogłoszenie stanu zagrożenia epidemicznego i/lub stanu epidemii/pandemii w innym kraju lub regionie pochodzenia towarów, usług, kadry managerskiej i pracowników, dostawców poddostawców?
- przerwanie lub opóźnienie łańcucha dostawy do Polski lub do innego kraju towaru, usług lub przepływu towarów?
- ogłoszenie stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii w Polsce?
- zarządzenie administracyjne o ograniczeniach transportowych w Polsce - wyłączenie zagranicznego i wewnątrz krajowego transportu lotniczego osób, wyłączenie zagranicznego transportu kolejowego osób, zakaz wjazdu cudzoziemców?
- ograniczenia pracownicze tj. nakaz kwarantanny po przyjeździe do Polski z rozporządzenia lub z decyzji inspektora sanitarnego o nakazie kwarantanny pracowników?

Rodzaje zdarzeń mogących powodować nadzwyczajną zmianę stosunków w sytuacji koronawirusa

- ogłoszenie stanu zagrożenia epidemicznego i/lub stanu epidemii/pandemii w innym kraju lub regionie pochodzenia towarów, usług, kadry managerskiej i pracowników, dostawców poddostawców?
- przerwanie lub opóźnienie łańcucha dostawy do Polski lub do innego kraju towaru, usług lub przepływu towarów?
- ogłoszenie stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii w Polsce i związane z tym ograniczenia administracyjne w sprzedaży, dostawie i świadczeniu usług?
- zarządzenie administracyjne o ograniczeniach transportowych w Polsce - wyłączenie zagranicznego i wewnątrz krajowego transportu lotniczego osób, wyłączenie zagranicznego transportu kolejowego osób, zakaz wjazdu cudzoziemców?
- ograniczenia pracownicze tj. nakaz kwarantanny po przyjeździe do Polski z rozporządzenia lub z decyzji inspektora sanitarnego o nakazie kwarantanny pracowników?

Klauzula rebus sic stantibus art. 357.1 par.1 (1)

„Jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażącą stratą, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym.”

Klauzula rebus sic stantibus (2)

- źródło powstania zobowiązania: umowa
- nadzwyczajny charakter zmiany stosunków
- skutek: nadmierna trudność w spełnieniu świadczenia lub grozi jednej ze stron rażącą stratą (nieprzewidziane przez strony)
- związek przyczynowy między nadzwyczajną zmianą stosunków a nadmierną trudnością w spełnieniu świadczenia/rażącą stratą

<https://pixabay.com/pl/photos/kostka-rubika-gda%C5%84sk-sydney-329546/>

Klauzula rebus sic stantibus (3)

Nadzwyczajna zmiana stosunków

- „Zdarzenie rzadko zachodzące, niezwykle, wyjątkowe, normalnie niespotykane”
- „Zdarzenia natury przyrodniczej (nieurodzaj), społecznej(epidemia, klęski żywiołowe, kryzys gospodarczy), powszechnie występujące”
- „Zaskakujące zmiany stawek podatkowych albo celnych, czy gwałtowne zmiany poziomu cen na rynku”
- „Nieprzewidywalność związana jest z przyszłą sytuacją, a brak było podstaw do zdiagnozowania jej przez strony”

(Wyrok SN z 8 marca 2018, II CSK 303/17)

- **Nie jest to indywidualna przeszkoda, dotycząca jednej umowy.**

Klauzula rebus sic stantibus (4)

Nadmierne trudności / grożąca rażąca strata

- **[Nadmierne trudności]:** z przyczyn praktycznych lub prawnych spełnienie świadczenia wymagałoby: szczególnych, uciążliwych lub też niebezpiecznych, nieracjonalnych starań
- **[Grożąca rażąca strata]:** wysoki stopień naruszenia równowagi stron:
  - „skutki nie do zaakceptowania, niedające się pogodzić z prawem i sprawiedliwością”
  - „lichwiarski wyzysk”
  - Coś „zasadniczo innego niż to planowano przy zawarciu umowy”
- Konieczność uwzględnienia długoterminowego charakteru zobowiązań i całości zobowiązań stron przy ocenie nadmiernej trudności/rażącej straty.

©Agencja Gazeta
<https://wyborcza.pl/51,155287,24429076.html?i=1>

Klauzula rebus sic stantibus

Nieprzewidywalność zdarzeń / Związek przyczynowy

- Konieczność dołożenia należytej staranności i zdarzenie wykraczające poza zakres normalnego a nawet ponadstandardowego ryzyka kontraktowego
  - ryzyko wystąpienia epidemii lub zakazów/ograniczeń związanych z epidemią
  - epidemia lub zarządzenia władz państwowych jako zdarzenie nieprzewidywalne
- Związek przyczynowy:
  - powiązanie pomiędzy nadzwyczajną zmianą stosunków a trudnościami w wykonaniu zobowiązania
  - = bez nadzwyczajnej zmiany stosunków nie powstałyby nadmierne utrudnienia w spełnieniu świadczenia ani groźba rażącej straty
  - **UWAGA: szczególne cechy związku przyczynowego w sytuacji siły wyższej i rebus sic stantibus**

<https://pixabay.com/pl/photos/maki-ciekawy-halfaap-3295891/>

Klauzula rebus sic stantibus

Nadzwyczajna zmiana stosunków

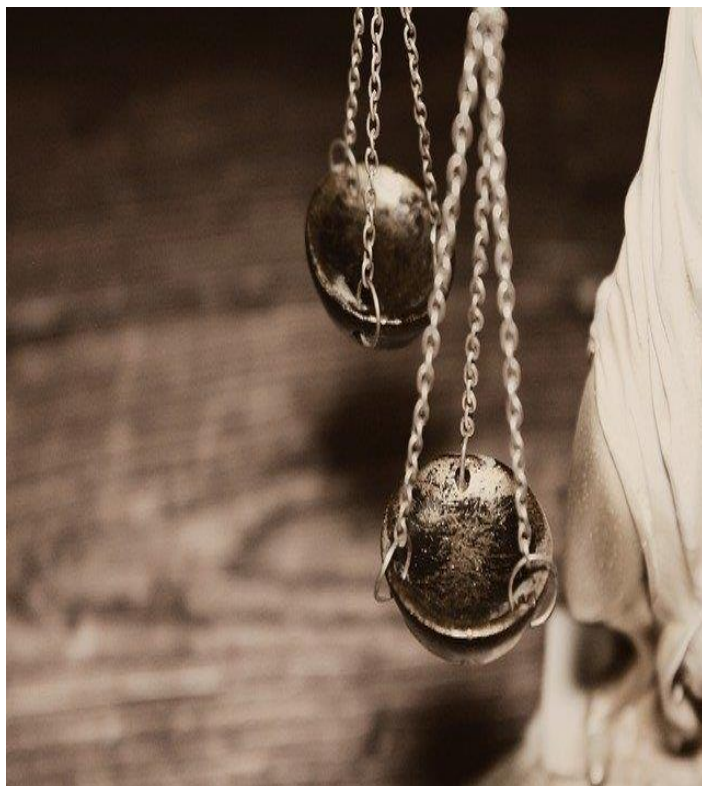
- Czy zmiana stosunku musi mieć charakter trwały?
  - „Nie są dopuszczalne zmiana ani rozwiązanie umowy z powodu przejściowej zmiany stosunków, jeżeli korzyści, jakich spodziewała się po umowie strona zainteresowana zastosowaniem klauzuli rebus sic stantibus, mają charakter długotrwały, wykraczający poza przewidywany czas utrzymywania się zmienionej sytuacji”
  - „O "rażącej stracie" można mówić, jeżeli zobowiązanie przyniesie w całym okresie jego trwania korzyści radykalnie niższe od zakładanych, gdyby nie doszło do zmiany stosunków - jeżeli korzyści, jakich spodziewał się po umowie dłużnik, mają charakter długotrwały, wykraczający poza przewidywany czas utrzymywania się zmienionej sytuacji – klauzula rebus sic stantibus nie znajdzie zastosowania”

(E. Gniewek, Komentarz do Kodeksu Cywilnego, 2019)

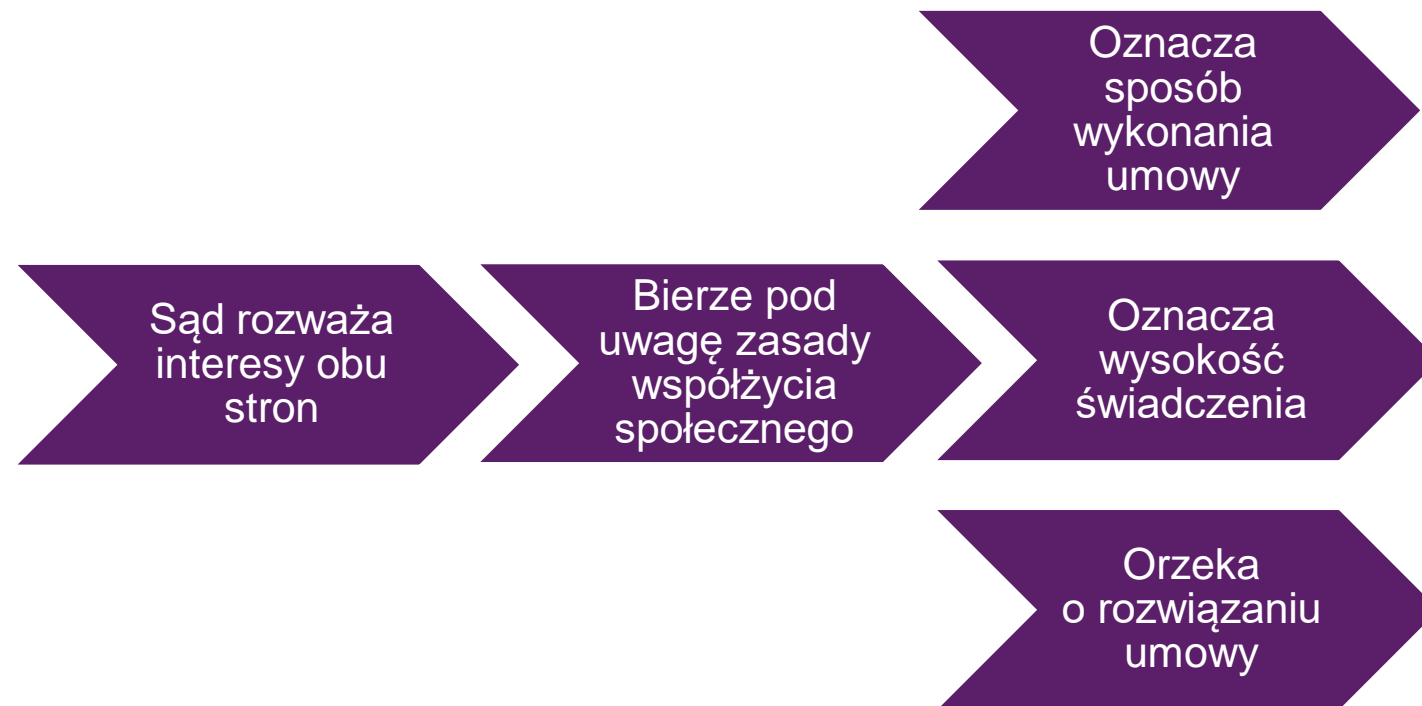
- Czy dzisiaj możemy mówić, że doszło do nadzwyczajnej zmiany stosunków? – ocena klauzuli ex-post

Klauzula rebus sic stantibus

Skutki nadzwyczajnej zmiany stosunków

<https://pixabay.com/pl/photos/sprawiedliwo%C5%9B%C4%87-waga-symbolizm-4592723/>

Epidemia a zakończenie umowy

	WYPOWIEDZENIE	ODSTĄPIENIE OD UMOWY WZAJEMNEJ
USTAWOWE	Umowa zlecenia/świadczenie usług → „ważne powody” → wyłączenie obowiązku odszkodowawczego art. 746 § 1 KC	Dłużnik oświadcza, że nie spełni świadczenia art. 492 (1) KC
	Umowa agencyjna → nadzwyczajne okoliczności art. 764 (2) KC (UWAGA: sieci dystrybucyjne)	W przypadku częściowej następczej niemożliwości świadczenia drugiej strony art. 495 § 2 KC
UMOWNE	W zależności od tego co przewiduje umowa np. uprawnienie odstąpienia tylko dla jednej ze stron z przeniesieniem ryzyka siły wyższej na drugą stronę	art. 395 KC Klauzula umowna dotycząca siły wyższej z opcją odstąpienia

UWAGA: opcja zawieszenia terminu na złożenie oświadczeń (Projekt nowelizacji specustawy covid-19)

Powstrzymanie się od spełnienia świadczenia

Powstrzymanie się od świadczenia przy umowach wzajemnych

wątpliwe, aby druga strona spełniła świadczenie - sytuacja majątkowa (art. 490 KC)

druga strona nie zaoferuje jednoczesnego świadczenia wzajemnego (art. 488 § 2 KC)

<https://pixabay.com/pl/photos/zwierz%C4%85t-lioness-leniwy-reszta-1106359/>

Epidemia a następca niemożliwość świadczenia

- **Następca** niemożliwość świadczenia = wygaśnięcie zobowiązania
- W umowach **wzajemnych**:
  - niemożliwość całego świadczenia – wygaśnięcie całego zobowiązania (umowy) oraz obowiązek zwrotu świadczenia wzajemnego;
  - niemożliwość częściowa świadczenia: wygaśnięcie części zobowiązania albo odstąpienie od umowy przez drugą stronę – ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu cel umowy.
- Stan **niemożliwości**:
  - nikt w danych okolicznościach nie jest w stanie spełnić świadczenia
  - brak środków pieniężnych koniecznych do zapłaty lub niemożność (niecelowość) gospodarcza ≠ niemożliwość prawna
  - charakter **trwały**
  - **Konieczność badania czyje świadczenie stało się niemożliwe i która strona jest „drugą stroną” uprawnioną do odstąpienia.**

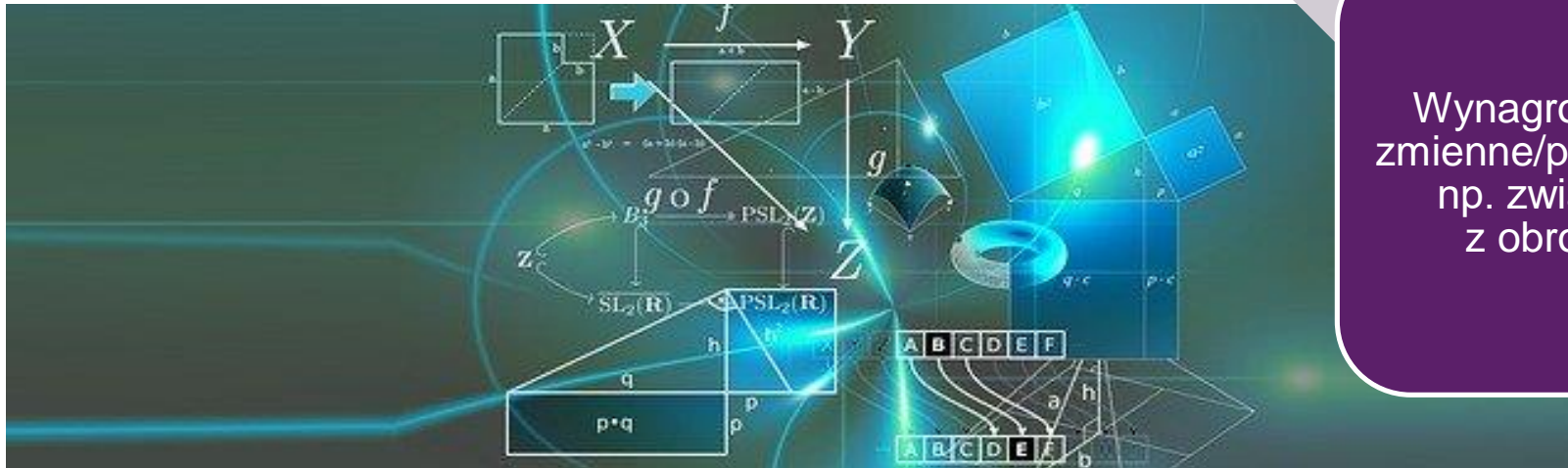
Modyfikacja rozkładu ryzyka w umowie

Wyłączenie odpowiedzialności za okoliczności, objęte odpowiedzialnością na mocy ustawy

Przyjęcie odpowiedzialności absolutnej, w tym za akty siły wyższej

Wynagrodzenie zmienne/prowizyjne np. związane z obrotem

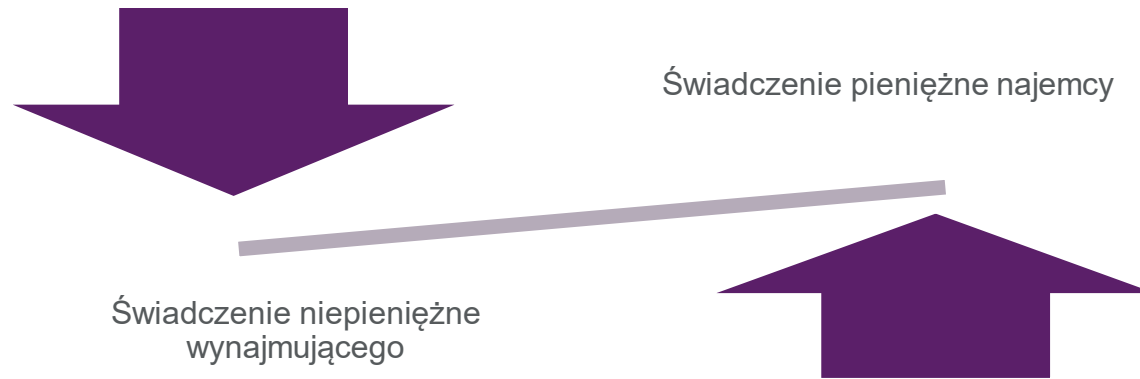
Inne przykłady współdzielenia ryzyka

<https://pixabay.com/pl/illustrations/baner-nag%C5%82%C3%B3wek-matematyka-formu%C5%82a-982162/>

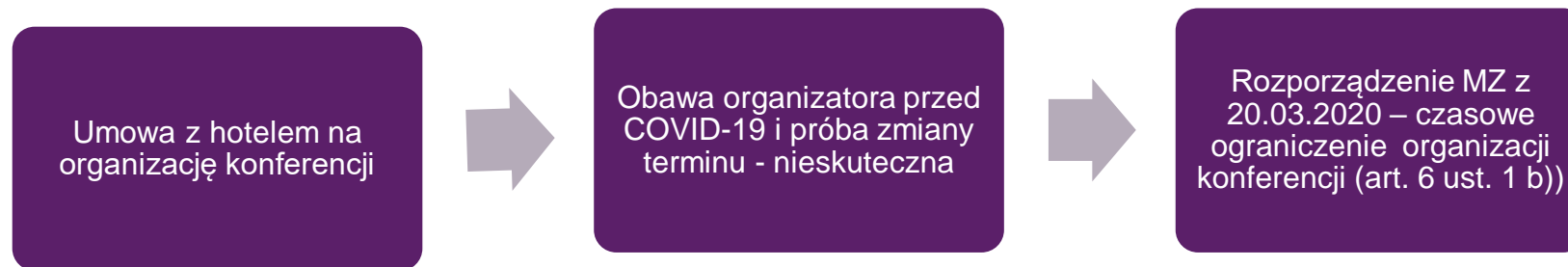
Case study

Relacja najemca – wynajmujący

<https://pixabay.com/pl/illustrations/znak-drogowy-uwaga-prawo-drogi-63983/>

Umowa o realizację usługi, wyłączonej następnie przez akt władzy

3. Praktyczne aspekty odpowiedzialności kontraktowej w kontekście epidemii koronawirusa

Produkty ubezpieczeniowe a COVID-19

- Czy na polskim rynku istnieją produkty ubezpieczeniowe, które ochroniłyby przedsiębiorcę przed skutkami finansowymi związanymi z COVID-19?
- Gwarancja ubezpieczeniowa, ubezpieczenie należności handlowych, polisa *Business Interruption*?
- Wsparcie dla biznesu w związku z pandemią Covid-19 i jej konsekwencjami dla gospodarek – np. rozszerzenie przez KUKE do 100% zakresu ochrony ubezpieczeniowej dla projektów eksportowych o charakterze inwestycyjnym

<https://pixabay.com/pl/photos/monety-waluty-inwestycyjne-948603/>

Wpływ COVID-19 na bieg terminów materialnoprawnych

- nie rozpoczyna się bieg terminów:
- rozpoczęty bieg terminu → zawieszenie
- czynności dokonane w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku → skuteczne

od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem/ organem oraz terminy do dokonania czynności kształtujących prawa i obowiązki

zasiedzenia i przedawnienia

terminów zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony

Wpływ COVID-19 na działanie sądów

- Zasada:
  - bieg terminów procesowych w postępowaniach sądowych i egzekucyjnych → nie rozpoczyna się
  - rozpoczęty → ulega zawieszeniu
- Nie przeprowadza się rozpraw i posiedzeń jawnych
- Czynności dokonane → skuteczne
- Zaprzestanie czynności przez sąd nie powoduje:
  - bezczynności
  - przewlekłości
  - naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki

<https://www.pxfuel.com/en/free-photo-onwig>

Parametry sporu w czasie COVID-19

- Całkowite zaprzestanie czynności przez:
  - sąd → prezes SA może wyznaczyć inny sąd równorzędny → sprawy pilne
  - wszystkie sądy na obszarze apelacji → Pierwszy Prezes SN wyznacza inny sąd równorzędny → sprawy pilne

Nowe zasady wnoszenia pism procesowych

- W czasie stanu zagrożenia epidemicznego/ epidemii/ zaprzestania działania Poczty można wnieść pismo:
  - przy użyciu platformy e-PUAP
  - e-mailem z kwalifikowanym podpisem elektronicznym
  - skanem przesłanym e-mailem (ten sam adres/ nie ma wątpliwości co do nadawcy)
- Brak pewności co do nadawcy → art. 130 kpc
- Załączniki do pisma w formie skanu
- W razie potrzeby sąd drukuje załączniki

Szanowni Państwo

Od dnia 23 marca 2020 roku do odwołania Biuro Podawcze Sądu Okręgowego w Warszawie będzie dokonywać wydruków treści pism procesowych zawierających środki zaskarżenia, z e-maili przesyłanych na adres:

e-odwolania@warszawa.so.gov.pl

Drukować będziemy wyłącznie treści dołączone do e-maili w oddzielnym pliku w **formacie .pdf**.
Załączniki wskazane w treści pisma procesowego nie podlegają wydrukowi.

***

E-maile przysłane do godziny 14:00 w dni robocze wydrukujemy w tym samym dniu, przysłane po godzinie 14:00 - w kolejnym dniu roboczym, a przysłane w dni wolne od pracy - w pierwszym dniu roboczym.

Data i godziną wpływu pisma do Sądu jest data i godzina wydruku.

***

Na adres e-mailowy, z którego dokonamy wydruku, prześlemy Państwu skan pierwszej strony pisma z prezentatą Sądu.

***

UWAGA – środki zaskarżenia wniesione poprzez wydrukowanie w Sądzie będą podlegać uzupełnianiu braków formalnych, według obowiązujących przepisów (m.in. podpis, załączniki do pisma itp.).

Jak się przygotować?

4. Wpływ zdarzeń nadzwyczajnych na prawa i obowiązki pracownicze

Kluczowe regulacje

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tzw. „**Specustawa**”)

Ważne dla pracodawców i pracowników przepisy wpływające na zakres ich praw i obowiązków w związku z kryzysem wywołanym pandemią Sars-CoV-2 (COVID-19). Weszła w życie 8 marca 2020.

Kolejny projekt ustawy zwanej „**Tarczą Antykryzysową**”
opublikowany dnia 26 marca 2020 roku

Projekt zawiera szereg rozwiązań zapobiegających negatywnym skutkom gospodarczym pandemii, które mają istotne znaczenie dla pracodawców wszystkich sektorów gospodarki.

Tarcza Antykryzysowa ma zacząć obowiązywać najpóźniej 1 kwietnia 2020 roku.

Specustawa: Praca zdalna

Możliwość polecenia przez pracodawcę pracownikowi wykonywania przez czas oznaczony, pracy określonej w umowie o pracę, poza miejscem jej stałego wykonywania – **praca zdalna**

- ➔ Pracownik nie może odmówić polecenia dotyczącego pracy zdalnej
- ➔ Ustawa nie określa maksymalnego okresu wykonywania pracy zdalnej – decyzja w tym zakresie należy do pracodawcy (jednak okres ten nie może być dłuższy niż do 180 dni od dnia wejścia w życie ustawy – to jest od 8 marca 2020 roku)
- ➔ Ustawa nie wskazuje formy polecenia pracy zdalnej - polecenie może zostać wydane w dowolnej formie, również ustnie (w interesie pracownika i pracodawcy jest jednak potwierdzenie faktu polecenia pracy zdalnej, np. poprzez pismo skierowane do pracownika lub służbowy e-mail)

Specustawa: Dodatkowy zasiłek opiekuńczy

Art. 4 Specustawy: w przypadku zamknięcia z powodu COVID-19 żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko, ubezpieczonemu, który:

opiekuje się dzieckiem poniżej 8. roku życia

jest objęty ubezpieczeniem chorobowym (np. jest pracownikiem, zleceniobiorcą, osobą prowadzącą działalność pozarolniczą)

przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy za okres nie dłuższy niż 14 dni, przyznawany w trybie i na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Okres pobierania dodatkowego zasiłku nie wlicza się do okresu pobierania zwykłego zasiłku opiekuńczego, który wynosi 60 dni

Projekt „Tarczy Antykryzysowej” rozszerza grupę osób uprawnionych do dodatkowego zasiłku opiekuńczego o ubezpieczonych opiekujących się:

- dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do lat 18 albo
- dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz
- dorosłymi osobami niepełnosprawnymi, którzy z powodu zamknięcia szkoły lub specjalistycznego ośrodka pobytu dziennego, do których uczęszczają, muszą pozostać w domu

Zgodnie z projektem, Rada Ministrów będzie mogła w drodze rozporządzenia, określić dłuższy okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

Tarcza Antykryzysowa: Środki na ochronę miejsc pracy i wsparcie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych („FGŚP”)

Przedsiębiorcy będą mogli zwrócić się z wnioskiem o:

przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy

wypłatę świadczeń ze środków FGŚP na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy

Powyższe świadczenia będą wypłacane w okresie:

- **przestoju ekonomicznego** – niewykonywania pracy przez pracowników pozostających w gotowości do pracy z przyczyn ich nie dotyczących lub
- **obniżonego wymiaru czasu pracy** – w okresie obniżenia przez przedsiębiorcę wymiaru czasu pracy pracownika o 20%, jednak nie więcej niż do połowy (1/2) wymiaru czasu pracy.

Świadczenia te będą przysługiwać przedsiębiorcy przez łączny okres **3 miesięcy** od dnia złożenia wniosku.

Pracownikiem w rozumieniu projektu ustawy są także osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Wynagrodzenie pracowników w okresie przestoju ekonomicznego i jego dofinansowanie – Tarcza Antykryzysowa

Prześtój ekonomiczny

Wynagrodzenie **obniżone o nie więcej niż 50%**, nie niższe niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika

Powyższe wynagrodzenie ma być dofinansowywane ze środków FGŚP w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika

Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku

Wynagrodzenie pracowników w okresie obniżonego wymiaru czasu pracy i jego dofinansowanie – Tarcza Antykryzysowa (1)

Obniżony wymiar czasu pracy

Przedsiębiorca, u którego nastąpił spadek obrotów gospodarczych będzie mógł obniżyć wymiar czasu pracy o 20%, nie więcej niż do 1/2 etatu, z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie za pracę w tym okresie nie będzie niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem czasu pracy pracownika

Wynagrodzenie ma być dofinansowywane ze środków FGŚP do wysokości połowy wynagrodzenia, jednak w kwocie nie wyższej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS

Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku

Wynagrodzenie pracowników w okresie obniżonego wymiaru czasu pracy i jego dofinansowanie – Tarcza Antykryzysowa (2)

Spadek obrotów gospodarczych to spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym o:

- nie mniej niż o 15% w ciągu dowolnie wskazanych dwóch miesięcy, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o dofinansowanie wynagrodzenia, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego, lub
- nie mniej niż o 25% w ciągu dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o dofinansowanie wynagrodzenia, w porównaniu do poprzedniego miesiąca.

Kryteria jakie musi spełniać przedsiębiorca wnioskujący o przyznanie świadczeń – Tarcza Antykryzysowa

KRYTERIA

nie zachodzą wobec niego przesłanki do ogłoszenia upadłości

nie zalega w uregulowaniu należności publicznoprawnych do końca trzeciego kwartału 2019, z wyjątkiem przypadku, gdy korzysta on z odroczenia terminu płatności lub z rozłożenia na raty płatności z tytułu składek w oparciu o umowę z ZUS lub decyzję urzędu skarbowego, albo zaległości w regulowaniu składek powstały w okresie spadku obrotów gospodarczych, a przedsiębiorca dołączył do wniosku o przyznanie świadczeń plan spłaty zadłużenia uprawdzopodobniający poprawę kondycji finansowej przedsiębiorcy oraz wniosek o rozłożenie płatności na raty lub odroczenie terminu płatności

nie uzyskał pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy

Ustalenie warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy

Pracodawca ustala warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy w porozumieniu z:

- reprezentatywnymi organizacjami związkowymi w rozumieniu art. 25 (3) ust. 1 lub ust. 2 ustawy o związkach zawodowych z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo
- jeżeli u pracodawcy nie działają reprezentatywne organizacje związkowe w porozumieniu z przedstawicielami pracowników wyłonionymi w trybie przyjętym u pracodawcy w rozumieniu art. 25 (3) ust. 1 lub ust. 2 ustawy o związkach zawodowych z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy – z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi, albo
- zakładową organizacją związkową – jeżeli u pracodawcy działa jedna organizacja związkowa, albo
- przedstawiciele pracowników, wyłonieni w trybie przyjętym u danego pracodawcy, jeżeli u pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa; w przypadku trudności w przeprowadzeniu wyborów przedstawicieli pracowników z powodu COVID-19, w szczególności wywołanych nieobecnością pracowników, trwającym przestojem lub wykonywaniem przez część pracowników pracy zdalnej, porozumienie to może być zawarte z przedstawicielami pracowników wybranymi uprzednio dla innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy.

Pracodawca przekazuje kopię porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia, a w przypadku pracodawców objętych ponadzakładowym układem zbiorowym pracy okręgowy inspektor pracy przekazuje porozumienie do rejestru ponadzakładowych układów pracy

Przyjęte warunki nie wymagają zastosowania przepisów o wypowiedzeniu zmieniającym

Zakaz rozwiązania stosunków pracy

Przedsiębiorca, który otrzyma z FGŚP środki na wypłatę świadczeń nie może wypowiedzieć umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika

w okresie lub w okresach pobierania przez pracownika świadczeń oraz

w okresie lub w okresach przypadających bezpośrednio po okresie lub okresach pobierania świadczeń – nie dłużej jednak niż przez łączny okres 3 miesięcy

Środki na ochronę miejsc pracy przyznawane na podstawie umowy ze starostą (1)

Warunki przyznania dofinansowania

- Starosta może przyznać mikro, małemu i średniemu przedsiębiorcy, u którego wystąpi spadek obrotów gospodarczych, dofinansowanie części wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne;
- Wobec przedsiębiorcy ubiegającego się o dofinansowanie nie mogą zachodzić przesłanki ogłoszenia upadłości oraz nie może on zalegać z należnościami publicznoprawnymi;
- Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych;
- Spadek obrotów gospodarczych rozumiany jest jako zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 roku do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego;
- Przedsiębiorca jest obowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową o dofinansowanie przez okres dofinansowania oraz, po zakończeniu dofinansowania, przez czas równy temu okresowi. W przypadku niedotrzymania tego warunku przedsiębiorca będzie musiał zwrócić dofinansowanie bez odsetek, proporcjonalnie do okresu nieutrzymania w zatrudnieniu pracownika.

Środki na ochronę miejsc pracy przyznawane na podstawie umowy ze starostą (2)

Wysokość dofinansowania

spadek obrotów o co najmniej 30% - dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 50% wynagrodzeń pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie, jednak nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w odniesieniu do każdego pracownika;

spadek obrotów o co najmniej 50% - dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie, jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w odniesieniu do każdego pracownika

spadek obrotów o co najmniej 80% - dofinansowanie może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 90% wynagrodzeń pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie, jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w odniesieniu do każdego pracownika

Wniosek o przyznanie dofinansowania powinien być złożony do właściwego powiatowego urzędu pracy w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia naboru.

Czas pracy i porozumienie o stosowaniu mniej korzystnych warunków pracy (1)

U pracodawcy, u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 i który nie zalega w regulowaniu należności publicznoprawnych do końca trzeciego kwartału 2019 r., dopuszczalne jest:

- ograniczenie nieprzerwanego odpoczynku dobowego z 11 do nie mniej niż 8 godzin
- ograniczenie nieprzerwanego odpoczynku tygodniowego z 35 do nie mniej niż 32 godzin
- zawarcie porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy
- zawarcie porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu

Czas pracy i porozumienie o stosowaniu mniej korzystnych warunków pracy (2)

Porozumienie o stosowaniu równoważnego czasu pracy lub o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia wynikających z indywidualnych umów o pracę

Zawiera pracodawca oraz organizacje związkowe, analogicznie jak w przypadku porozumienia o stosowaniu obniżonego wymiaru czasu pracy, a w przypadku ich braku przedstawiciele pracowników wyłonieni w trybie przyjętym u pracodawcy

Pracodawca przekazuje kopię zwanego porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia jego zawarcia

Zastosowanie mniej korzystnych warunków zatrudnienia na podstawie zawartego porozumienia nie będzie wymagało wręczenia pracownikom wypowiedzeń zmieniających

Odroczenie składek na ZUS – Tarcza Antykryzysowa

ZUS nie będzie naliczał opłaty prolongacyjnej za odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty składek należnych za okres od 1 stycznia 2020 roku, na podstawie wniosku złożonego w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii albo w okresie 30 dni po jego odwołaniu

Pracownicze Plany Kapitałowe

Tarcza Antykryzysowa odsuwa w czasie termin na wdrożenie PPK przez pracodawców zatrudniających więcej niż 50 osób uprawnionych do udziału w PPK **do dnia 27 października 2020 roku** (zamiast 24 kwietnia 2020 roku), natomiast termin zawarcia umowy o prowadzenie PPK zostanie przełożony na 10 listopada 2020 roku (zamiast 11 maja 2020 roku)

Świadczenie postojowe dla samozatrudnionych (1)

Jednorazowe świadczenie postojowe niepodlegające oskładkowaniu i opodatkowaniu w wysokości 2080 złotych (80% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2020).

Osobom prowadzącym działalność gospodarczą świadczenie postojowe będzie przysługiwało, jeśli:

- nie zawiesiły prowadzenia działalności gospodarczej i których przychód z jej prowadzenia w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc i nie był wyższy niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału określanego przez Prezesa GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- zawiesiły prowadzenie działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r. i których przychód z jej prowadzenia w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe nie był wyższy niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału określanego przez Prezesa GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

W przypadku braku poprawy sytuacji finansowej możliwe będzie ponowne ubieganie się o wypłatę świadczenia postojowego.

Świadczenie postojowe dla samozatrudnionych (2)

Zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych najpóźniej w dniu 1 lutego 2020 roku, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczeń społecznych:

- jeżeli suma przychodów z umów cywilnoprawnych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku wynosi mniej niż 50% wynagrodzenia minimalnego obowiązującego w 2020 roku, świadczenie postojowe przysługuje w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów;

Osobom zatrudnionym na podstawie umowy zlecenia świadczenie postojowe nie będzie przysługiwało, jeżeli zleceniodawca otrzymał pomoc na wypłatę wynagrodzeń w ramach rozwiązań opisanych w pkt. 1 lub jeżeli przychód z wykonywanej przez nie umowy cywilnoprawnej w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe nie był wyższy niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału określanego przez Prezesa GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku

Zawieszenie badań okresowych, badania zdalne – Tarcza Antykryzysowa

Zawieszenie wykonywania obowiązków wynikających (między innymi) z przepisów art. 229 § 2 zdanie pierwsze i § 4-5 Kodeks pracy

- Brak obowiązku kierowania pracowników na **okresowe badania lekarskie**.
- **Badania wstępne** (art. 229 § 1 KP) nadal powinny być wykonywane.
- konieczność przeprowadzenia **badania kontrolnych** po okresie niezdolności do pracy trwającej dłużej niż 30 dni.
- wydłużeniu do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ulegną także okresy ważności pozwoleń na prace, które upłynęłyby w trakcie trwania takiego stanu.
- zawieszony obowiązek pracodawcy zapewnienia pracownikom zatrudnionym w warunkach narażenia na działanie substancji i czynników rakotwórczych lub pyłów zwłókniających okresowych badań lekarskich po zaprzestaniu pracy w kontakcie z tym substancjami, czynnikami lub pyłami lub po rozwiązaniu umowy o pracę.

Po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego, albo stanu epidemii, badania okresowe będzie trzeba wykonać w okresie nie dłuższym niż 60 dni od dnia odwołania tego stanu.

Zawieszenie badań okresowych, badania zdalne

Brak dostępności lekarza uprawnionego
do przeprowadzenia badania wstępnego lub kontrolnego
w czasie zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii

inny lekarz może przeprowadzić takie badanie
i wydać odpowiednie orzeczenie lekarskie

przeprowadzenie badania i wydanie orzeczenia lekarskiego
za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności

Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza traci moc **po upływie 30 dni**
od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Rozwiązania dla cudzoziemców – Tarcza Antykryzysowa

- Umożliwienie dalszego pobytu na terytorium Polski cudzoziemcom, których ostatni dzień legalnego pobytu w naszym kraju przypada w czasie stanu zagrożenia epidemiologicznego lub stanu epidemii.
- **Przedłużenie** do upływu trzydziestego dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii:
  - **okresu ważności wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy** – w takim przypadku w dokumencie podróży cudzoziemca nie umieszcza się nowej naklejki wizowej ani nie wydaje nowej karty pobytu;
  - **terminów do złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy lub pobyt stały.**

Pobyt cudzoziemca na terytorium Polski
w czasie tego przedłużonego terminu będzie uznawany za legalny.

Wjazd cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Prawo do wjazdu na terytorium RP w okresie czasowego zamknięcia granic mają:

- ➔ małżonkowie lub dzieci obywateli RP
- ➔ cudzoziemcy posiadający Kartę Polaka, prawo stałego lub czasowego pobytu na terytorium RP
- ➔ osoby posiadające stopień dyplomatyczny oraz członkowie ich rodzin
- ➔ cudzoziemcy, którzy prowadzą środek transportu służący do przewozu osób lub towarów, a ich przejazd następuje w ramach czynności zawodowych polegających na transporcie towarów lub przewozie osób
- ➔ ***Cudzoziemcy posiadający prawo do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czyli Cudzoziemcy uprawnieni do wykonywania pracy na takich samych zasadach co obywatele polscy, posiadający zezwolenie na pracę, zaświadczenie o wpisie do ewidencji w sprawie pracy sezonowej, oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy:***
  - ***wykonują pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub***
  - ***przedstawiają dokumenty, z których wynika, że podjęcie pracy rozpocznie się niezwłocznie po przekroczeniu granicy***

Obowiązki w zakresie BHP

Możliwość wydawania przez GIS lub działającego z jego upoważnienia państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego zaleceń i wytycznych określających sposób postępowania w trakcie realizacji zadań pracodawcom. Najważniejsze zalecenia dla pracodawców z zakresu BHP to:

-
- zachowanie bezpiecznej odległości od rozmówcy (1-1,5 metra)
  - promowanie regularnego i dokładnego mycia rąk oraz upewnienie się, że pracownicy mają dostęp do miejsc, w których mogą myć ręce mydłem i wodą
  - umieszczanie dozowników z płynem odkażającym w widocznych miejscach
  - wywieszanie w widocznym miejscu informacji jak skutecznie myć ręce
  - szkolenie personelu przez specjalistów ds. bezpieczeństwa i higieny pracy
  - instruowanie pracowników aby podczas pracy nie dotykać dłońmi okolic twarzy zwłaszcza ust, nosa i oczu, a także przestrzegać higieny kaszlu i oddychania

zapewnienie, aby miejsca pracy były czyste i higieniczne - powierzchnie dotykowe (w tym biurka, klamki, włączniki światła, telefony, klawiatury) oraz powierzchnie użytkowe muszą być regularnie wycierane środkiem dezynfekującym, lub przecierane wodą z detergentem

Zalecenia należy śledzić na stronach internetowych GIS i Ministerstwa Zdrowia, najnowsze dostępne są pod linkiem: <https://gis.gov.pl/aktualnosci/informacja-glownego-inspektora-sanitarnego-w-zwiazku-z-potencjalnym-ryzykiem-zakazenia-koronawirusem/>

5. Wsparcie państwa i podatkowe instrumenty walki z kryzysem

Pomoc publiczna

- ogłoszone w dniu 19 marca 2020 roku przez Komisję Europejską **Tymczasowe Ramy Prawne (*Temporary Framework*)** w zakresie środków pomocy państwa wspierających gospodarkę w związku z obecnym wybuchem epidemii COVID-19 (oraz komunikat „*Coordinated economic response to the COVID-19 Outbreak*” z dnia 13 marca 2020 roku)
- **szybka ścieżka (48h) zatwierdzania przez Komisję Europejską** pomocy publicznej notyfikowanej przez państwa członkowskie w związku z COVID-19
- **ulgi w zapłacie** (umorzenie, odroczenie, rozłożenie na raty etc.) podatków i składek na podstawie obecnie obowiązujących przepisów
- wsparcie z BGK, KUKE i PFR
- nowa ustawa o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców
- **możliwość zmiany warunków (lub wygaszenia) zwolnienia podatkowego w ramach Polskiej Strefy Inwestycji** oraz Specjalnych Stref Ekonomicznych
- stanowisko Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 marca 2020 roku
- wydłużenie naborów w konkursach dofinansowanych ze środków unijnych
- **możliwość zmiany na wniosek** terminów do składania wniosków o płatności pośrednie oraz **terminów realizacji projektu**
- kwestie związane z prowadzonymi lub planowanymi kontrolami już uzyskanego wsparcia
- możliwość powołania się na klauzule dotyczące **siły wyższej** występujące w umowach o dofinansowanie lub podobne instytucje kodeksowe (konieczność szybkiego działania oraz przygotowania odpowiedniej dokumentacji)

Nowe rozwiązania podatkowe (1): podatki dochodowe

- przesunięcie do dnia 31 maja 2020 roku (i) terminów związanych ze sporządzeniem sprawozdania finansowego za 2019 rok oraz (ii) dla wszystkich podatników CIT, terminu złożenia zeznania podatkowego w CIT za ten rok i zapłaty należnego podatku CIT (do dnia 31 lipca 2020 roku dla podatników zwolnionych podmiotowo lub prowadzących głównie działalność pożytku publicznego)
- **możliwość odliczenia, jednorazowo do kwoty PLN 5 mln, straty poniesionej w bieżącym roku podatkowym** (rozpoczętym i niezakończonym w 2019 roku lub rozpoczętym w 2020 roku) **od dochodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym** poprzez korektę zeznania złożonego za ten poprzedni rok oraz uzyskanie zwrotu nadpłaty, pod warunkiem, że w bieżącym roku przychody podatnika były **niższe o co najmniej 50%** od przychodów wykazanych w poprzednim roku podatkowym (nadwyżka ponad wspomnianą kwotę PLN 5 mln będzie podlegała rozliczeniu w latach kolejnych na zasadach ogólnych)
- w przypadku podatników, którzy ponieśli w danym miesiącu (okresie rozliczeniowym) negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, jeżeli uzyskane przez nich w danym miesiącu (okresie rozliczeniowym) przychody są **niższe o co najmniej 50%** od przychodów uzyskanych w odnośnym miesiącu (okresie rozliczeniowym) poprzedniego roku podatkowego:
  - wyłączenie obowiązku stosowania przez dłużnika w podatkach dochodowych (PIT, CIT) **ulgi na złe długi** - obowiązku zwiększenia dochodu o kwoty (zaliczone uprzednio do kosztów uzyskania przychodów) niezapłacone dostawcom w terminie 90 dni od upływu terminu zapłaty, w ramach przepisów dotyczących tzw. ulgi na złe długi w podatku dochodowym oraz
  - **przesunięcie do dnia 20 lipca 2020 roku** terminu zapłaty **minimalnego podatku od nieruchomości komercyjnych za okres od marca do maja 2020 roku**

Nowe rozwiązania podatkowe (2): podatki dochodowe

- brak kar za złożenie i wpłatę PIT za 2019 rok po dniu 30 kwietnia 2020 roku, ale nie później niż w dniu 31 maja 2020 roku
- **przesunięcie do dnia 1 czerwca 2020 roku terminu wpłaty przez płatników**, którzy z powodu COVID-19 ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne, **zaliczek na PIT od wynagrodzeń pracowników pobranych w marcu i kwietniu 2020 roku** (dotyczy także zaliczek należnych od przychodów z umów o dzieło, umów zlecenia oraz praw majątkowych)
- **możliwość odliczenia od dochodu dokonanych od dnia 1 stycznia do dnia 30 września 2020 roku darowizn na wskazane w przepisach cele związane ze zwalczaniem epidemii COVID-19**, w tym na rzecz podmiotów wykonujących działalność leczniczą (o ile nie zostały odliczone na zasadach ogólnych), przy czym odliczeniu podlega:
  - w przypadku darowizn dokonanych w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 kwietnia 2020 roku – 200% wartości darowizny
  - w przypadku darowizn dokonanych w maju 2020 roku – 150% wartości darowizny
  - w przypadku darowizn dokonanych w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września 2020 roku – 100% wartości darowizny
- możliwość **rezygnacji z uproszczonych zaliczek na podatek dochodowy (za okres marzec – grudzień 2020 roku) w trakcie roku**, jednakże wyłącznie w przypadku małych podatników
- **zwiększenie limitów niektórych istniejących zwolnień z PIT o charakterze pracowniczym / socjalnym oraz zwolnienie z PIT świadczeń postojowych**
- **wyłączenie z PIT i ZUS świadczeń polegających na zakwaterowaniu i wyżywieniu pracowników**, w stosunku do których pracodawca zastosował określone w przepisach szczególne zasady wykonywania pracy związane z COVID-19

Nowe rozwiązania podatkowe (3): podatki dochodowe

- możliwość dokonania **jednorazowego odpisu amortyzacyjnego** od wartości początkowej środków trwałych, które zostały nabyte w celu produkcji towarów związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 (takich jak np. maseczki ochronne, respiratory, środki odkażające, medyczna odzież ochronna, ochraniacze na obuwie, rękawiczki, okulary, gogle czy środki do dezynfekcji i higieny rąk),
- **możliwość rozliczenia na gruncie ulgi B+R w ramach zaliczek na podatek dochodowy** ponoszonych w 2020 roku kosztów kwalifikowanych działalności badawczo-rozwojowej, której celem jest opracowanie produktów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19 (wbrew ogólnej zasadzie rozliczania ulgi B+R dopiero na etapie zeznania rocznego)
- **możliwość opodatkowania zgodnie z przepisami o IP BOX (stawką 5%) w ramach zaliczek na podatek dochodowy uzyskanych w 2020 roku kwalifikowanych dochodów** z kwalifikowanych praw własności intelektualnej, które wykorzystywane są do przeciwdziałania COVID-19 (wbrew ogólnej zasadzie rozliczania IP BOX dopiero na etapie zeznania rocznego)
- **możliwość stosowania IP BOX** do kwalifikowanych dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej, które wykorzystywane są do przeciwdziałania COVID-19 **nawet w braku kwalifikowanego prawa własności intelektualnej oraz ekspektatywy jego uzyskania** - pod warunkiem zgłoszenia lub złożenia wniosku o uzyskanie prawa ochronnego w terminie 6 miesięcy od końca miesiąca, za który zastosowano IP BOX przy obliczaniu zaliczki na podatek

Nowe rozwiązania podatkowe (4): podatek VAT / akcyza

- **odroczenie obowiązku składania JPK_VAT do dnia 1 lipca 2020 roku** dla dużych przedsiębiorstw
- **przesunięcie z dnia 1 kwietnia 2020 roku do dnia 1 lipca 2020 roku terminu wejścia w życie nowej matrycy stawek VAT** (opartej na CN w miejsce PKWiU)
- wydłużenie z **3 do 14 dni terminu na zawiadomienie organu o zapłacie na rachunek nieujęty w tzw. białej liście**, zwalniające podatnika z negatywnych konsekwencji
- **uproszczenia akcyzowe**: w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych oraz stosowania i oznaczania znakami akcyzy - możliwość odstąpienia przez organ od obecności kontrolującego przy przeprowadzeniu czynności podlegającej kontroli celno-skarbowej oraz od dokonywania określonych czynności związanych z tą kontrolą
- zastosowanie **e-paragonów** za zgodą nabywcy

Nowe rozwiązania podatkowe (5): podatek od nieruchomości, podatek od sprzedaży detalicznej

- w przypadku przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19:
  - możliwość wprowadzenia przez radę gminy w drodze uchwały **zwolnienia - za część 2020 roku - z podatku od nieruchomości** od gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej
  - możliwość **przedłużenia** przedsiębiorcom, uchwałą rady gminy, **terminów płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 roku**, nie dłużej jednak niż do 30 września 2020 roku
- przesunięcie z dnia 1 lipca 2020 roku **do dnia 1 stycznia 2021 roku** planowanego rozpoczęcia poboru **podatku od sprzedaży detalicznej** (obecnie zawieszono ze względu na trwające postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości UE)

Nowe rozwiązania podatkowe (6): procedury podatkowe

- **zniesienie 4% opłaty prolongacyjnej** (choć wyłącznie w zakresie podatków stanowiących dochód budżetu państwa) w przypadku wniosków o odroczenie lub rozłożenie na raty podatku (lub składek należnych za okres od dnia 1 stycznia 2020 roku) składanych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego, epidemii lub w okresie 30 dni po jego odwołaniu
- możliwość **zaniechania przez Ministra Finansów**, w drodze rozporządzenia, w całości lub w części **poboru odsetek** za zwłokę od zaległości podatkowych
- **wydłużenie z 3 do 6 miesięcy** (z możliwością wydłużenia przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia do 9 miesięcy) **terminu na wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej** w przypadku wniosków złożonych i nierozpatrzonych przed wejściem w życie nowych przepisów lub złożonych w okresie od dnia ich wejścia w życie do dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii
- możliwość **wstrzymania** przez Radę Ministrów (w drodze rozporządzenia) określonych kategorii **administracyjnych postępowań egzekucyjnych**
- **wydłużenie do dnia 30 września 2020 roku terminu do złożenia informacji o cenach transferowych** w przypadku podmiotów, których rok podatkowy lub rok obrotowy rozpoczął się po dniu 31 grudnia 2018 roku i zakończył przed dniem 31 grudnia 2019 roku
- **zawieszenie w okresie od dnia 31 marca do dnia 30 czerwca 2020 roku (lub odwołania stanu zagrożenia epidemicznego / stanu epidemii, jeśli nastąpi wcześniej) terminów do raportowania** schematów podatkowych w ramach MDR (choć podatnicy mogą je raportować pomimo zawieszenia, zaś Szef KAS może w okresie zawieszenia prowadzić czynności związane z MDR)
- **zawieszenie biegu terminów** (oraz brak możliwości rozpoczęcia biegu nowych terminów) w **kontrolach podatkowych, postępowaniach podatkowych, kontrolach celno-skarbowych oraz postępowaniach karnoskarbowych**
- możliwość złożenia **czynnego żalu w postaci elektronicznej**

Istniejące instrumenty podatkowe wspierające płynność finansową - przykłady

- ograniczenie poboru zaliczek na podatek
- odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie zapłaty podatku na raty
- odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
- odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek
- umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej
- kluczowe zagadnienia praktyczne dotyczące powyższych instrumentów:
  - uprawdopodobnienie okoliczności faktycznych, na które powołuje się wnioskodawca
  - przesłanka interesu publicznego/ważnego interesu podatnika
  - zakres uznania pozostawiony organowi podatkowemu
  - możliwość udzielenia przez organ ulgi na warunkach odbiegających od wskazanych przez wnioskodawcę
  - zachowanie zgodności z zasadami udzielania pomocy publicznej
  - wybór scenariusza zachowania wnioskodawcy w trakcie trwania postępowania w sprawie udzielenia ulgi
  - skutki niedochowania warunków udzielonej ulgi
- ulgi i szczegółowe rozwiązania w podatkach dochodowych oraz VAT

Jak możemy pomóc?

- **mapowanie sytuacji finansowej Państwa przedsiębiorstwa w celu identyfikacji dostępnych narzędzi podatkowych** (już istniejących lub przyjętych w ramach Tarczy Antykryzysowej) **korzystnie wpływających na płynność finansową przedsiębiorstwa lub jego obciążenie administracyjne** (ulga na złe długi w CIT i VAT, ulgi i zwolnienia podatkowe, szczególne zasady rozpoznania momentu podatkowego, analiza odliczeń i kosztów, ograniczenie wysokości zaliczek, etc.)
- **mapowanie dostępnych form wsparcia publicznego** (wsparcie zatrudnienia, organy udzielające wsparcia ze środków unijnych, BGK, PFR, KUKE, spółki strefowe, etc.) w celu wsparcia finansowego Państwa przedsiębiorstwa
- wsparcie merytoryczne, podatkowe, procesowe i prawne w celu **szybkiego przygotowania i złożenia wniosków o ulgi** w zapłacie podatków i ubezpieczeń społecznych
- **mapowanie uzyskanego już przez Państwa wsparcia** (dotacji unijnych, dotacji krajowych, zwolnień podatkowych w ramach Polskiej Strefy Inwestycji oraz Specjalnych Stref Ekonomicznych etc.) **w celu identyfikacji obszarów wymagających** szybkiego działania, przygotowania dokumentacji, rozpoczęcia kontaktów z instytucjami udzielającymi wsparcia oraz **wystąpienia o odpowiednią zmianę warunków wsparcia zanim dojdzie do ich naruszenia**
- **mapowanie sytuacji procesowej Państwa przedsiębiorstwa w celu identyfikacji obszarów**, w których zasadne i możliwe będzie wystąpienie z wnioskiem o **zawieszenia kontroli lub postępowania podatkowego** (lub obszarów, gdzie możliwe będzie wstrzymanie egzekucji administracyjnej należności publicznoprawnych) **oraz** wsparcie merytoryczne, podatkowe, procesowe i prawne w celu **szybkiego przygotowania i złożenia wniosków o takie zawieszenie**

Q&A

Kontakt

Wojciech Kozłowski

Partner
Rozwiązywanie Sporów

T +48 22 242 56 95
E wojciech.kozlowski@dentons.com

Aleksandra Minkowicz-Flanek

Partner
Prawo Pracy

T +48 22 242 56 65
E aleksandra.minkowicz-flanek@dentons.com

Cezary Przygodzki

Partner
Prawo Podatkowe

T +48 22 242 57 78
E cezary.przygodzki@dentons.com

Magdalena Wątroba

Counsel
Rozwiązywane Sporów

T +48 22 242 57 21
E magdalena.watroba@dentons.com

Magdalena Tyka-Jabłońska

Counsel
Rozwiązywane Sporów

T +48 242 57 52
E magdalena.tyka-jablonska@dentons.com

Dr Radek Góral

Counsel
Rozwiązywane Sporów

T +48 22 242 55 16
E radoslaw.goral@dentons.com

Dr Michał Bernat

Counsel
Prawo Podatkowe

T +48 22 242 51 77
E michal.bernat@dentons.com

Niniejszy materiał nie stanowi opinii ani porady podatkowej lub prawnej. Możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań w każdym przypadku wymaga dalszej analizy podatkowej i/lub prawnej, w tym pod kątem oceny uzasadnienia gospodarczego planowanych projektów.

Prezentacja oparta jest łącznie na treści szeregu projektów ustaw i rozporządzeń wykonawczych opracowanych w związku z epidemią COVID-19. Stan prawny przedstawiony w prezentacji może ulec zmianie.